

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre — — 36 kor.
Fél évre — — 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra — — 3 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:

Stauber József.

Szerda, augusztus 29.

Rejtély a hus körül.

Az aradi közönség nagy hozsánával fogadta a városi közéletmezési felügyelőbizottság üléséről szóló ama hirt, hogy a polgármester maximálni fogja a hus árát. Néhány nap mulva már azt olvastuk, hogy a polgármester megállapította a legmagasabb husárakat és átlag két koronával nyomta lejjebb azokat az árakat, amelyek már eddig is meg nem engedett haszonhoz juttatták az aradi husbárókat.

S mégis tömegesen érkeznek hozzánk panaszok, amelyek arról szólnak, hogy az aradi mészárosok még mindig a régi hallatlanul magas, az egész országban egyedül álló áron hozzák forgalomba a húst. Azt mondják a mészáros üzletekben, hogy „a hirdetés csak papíron van”, azt nem kell szöszerint venni és nem is törődnek a maximálási hirdetémmenyel.

Erre már csakugyan azt kell kérdezni: — mi ez, erdőben vagyunk?! Hát már ilyesmit is megengedhetnek maguknak üzletemberek a hatósági hirdetémmenyel szemben? Azt is követelik talán, hogy a polgármester aranykeretbe foglalva küldje meg nekik a maximálási hirdetémmenyt és kérielje őket a maximális ár betartására. Vagy van polgármesteri hirdetés, vagy nincs. Ha van, akkor szigorúan meg kell követelni, hogy ahhoz igazodjanak azok, akik számára készült.

De vajjon csakugyan készült-e ilyen hirdetés? Mi láttunk néhány példányt ebből a maximálási hirdetémmenyből, de nyilvánosságra került-e az? Nem bujt-e el a városháza ezer ráncu függőnye mögött? Nem rekedt-e meg valamelyik al-, fő- és melléksegédhivatalban? Meg kellene állapítani, hogy tényleg meglátta-e a nyilvánosság napsugara ezt a rendeletet? Mert ha valamelyik sülyesztő nyelte el, akkor hiábavaló Varjassy Lajos polgármester legjobb szándéku törekvése, ha legüdvösebb rendelkezései valamelyik poros fiók fenekén maradnak. Ki kell kutatni, hogy mi történt ezzel a hirdetémmenyel, és a hibások felelősségre vonandók. Ha pedig a mészárosokban rejlik a baj, akkor nem szabad elnézni a kevélykedésüket. Elvégre nem azért szállott le az élő marha ára, hogy ők még mindig a régi aranyesőben fürödjének. A nagy vagyont összeharácsolt henteseket már megszelídítte a bíróság. Sorra kell venni azokat, akik a polgárság bőrén az aranyos palotákat szereztek, akik virilistákká akarnak válni.

tyet hánynak a maximálási rendeletekre.

Ujabb győzelmeink az oroszokon.

Berlin, augusztus 28. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserepjánál Flandriában az Ipern—mencini uton korán reggel az angolok egy előretörése nagy veszteségekkel özszeomlott. Délután villámszerű igen erős pergőtüz indult meg. Langemarek a Roulors—ipern vasut között levő harci zóna ellen röviddel ezután számos páncélos gépkocsi és alacsonyan szálló repülőgép támogatásával az angolok gyalogsága ezen az arcvonalon rohamra indult. Csapataink szívós védelemben mindenütt visszaverték az ellenséget, amely támadásának erős tartalékok előrevetésével állandó lököerőt akart adni. Este ismételt hatalmas tüzfokozás után egy második zárt támadás indult meg ugyanezen szakaszok ellen. Az éjszakába belenyúló harcoknak eredménye, eltekintve Frezenbergtől északkeletre egy jelentéktelen behorpadástól az, hogy állásainkat teljesen megtartottuk és az angolok véres vereséget szenvedtek. A nap sikere württembergi csapatok kitűnő magatartásának és összpontosított tüzéségi tüzünk megsemmisítő hatásának köszönhető. Le Gatelettől nyugatra új francia előretörések vonalaink előtt meghiusultak.

A német trónörökös hadserege:

A Chemin des Dames nyugati részén az Allemant—saheyi uton a franciák ezredszélességben támadást kíséreltek meg. Tüzelésünkkel visszavertük őket. Courtesontól délre és Aillestől délkeletre egy rohamcsapat vállalkozásunk sikerrel járt. Verdun előtt a nap folyamán csak gyenge volt a harci tevékenység, miután ez által visszafoglalt Boaumont faluért lefolyt kora reggeli harcok lezárultak. Az itt beszállított foglyok 3 francia hadosztályhoz tartoznak. A Maas keleti partján a tüzéségi harc este ismét nagy hevességre fokozódott. A franciák a Beaumont—wacherauville-i utól nyugatra megkísérelt eredménytelen részleges támadásaik alkalmával jelentékeny veszteségeket szenvedtek. Vass főhadnagy az utóbbi napokban 38-ik légi győzelmet aratta.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

A Dünától egészen a Dnyeszterig

harci tevékenység csak kevés szakaszon volt élénk. A Pruth északi partján a rajnai bajor és osztrák-magyar ezredek rohammal elfoglalták a Dolzok magaslaton levő, erősen elsáncoolt orosz állásokat és Bojan falut. Az oroszok makacs ellenállása kemény harcok után estére a Dolzoktól északkeletre emelkedő dombokon is megtört. Több mint 1000 fogoly, 6 ágyu és számos géppuska jutott kezünkre. A Rakitna szakasz mögé vetett ellenség súlyos veszteségeket szenvedett.

József főherceg vezérezredes hadsereg arcvonala:

A Susita-völgy mentén Sovojától északra biztosító osztagainkat a tulerőben levő ellenség támadásai a röviddel ezelőtt elfoglalt magaslatokról visszaszorították.

Mackensen vezértábornagy hadserege:

A Presba és a Doiran-tó között több helyen feléledt a tüzelés. A Vardartól nyugatra a Ljunica melletti támadó ellenséges osztagot bolgár őrsök visszautasították. — Luanaorfi, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Győztesek maradtunk az egész olasz fronton.

Budapest, augusztus 28. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Sovojánál kénytelenek voltunk egy tegnapelőtt elfoglalt magaslatot tulerőben levő támadások elől kiüríteni. Kritek vezérezredes hadseregénél osztrák-magyar és német ezredek forró harcokban, elragadták az oroszoktól Bojan falut és a Dolzok magaslaton levő állásokat. Több mint ezer foglyot, 6 ágyut és számos géppuskát szállítottunk be.

Olasz harctér:

Az olaszok új erők bevonásával a Bainsizza — Heiligengeist tennsikon mindent elkövetnek, hogy növeljék azt a területet, amelyet a 11-ik Isonzó csata kezdetén, nagy áldozatok árán megszereztek. Az ellenség ennek az arcvonalnak csaknem minden részén rohamot intézett csapataink ellen. Harcosaink, akiknek ellenálló ereje a tíznapos osztagban sem ingott meg, elkeseredett kézigránát és szuronyharcokban mérkőztek az olasz tulerővel. A vitéz védők az egész vonalon győztesek maradtak. Mindenütt

vissza vetették az ellenséget, amely helyenkint teljesen felbomolva menekült. Görzről keletre is kudarcot vallott az olaszoknak jelentékeny erővel megkísérelt előretörése. A Stils-hágó területén, az alpesi vidék okozta tetemes nehézségek között végrehaj-

tott vállalkozásunk teljes sikerrel járt. Császárlövészek jégen és havon át, meglepetésszerűen kiemelték egy ellenséges őrsöt és 2 olasz tisztet, 20 alpinit és 1 fényszórót hoztak magukkal. — **A vezérkar főnöke.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Károlyi Mihály Svájcban tárgyal?

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Egy fővárosi estilap így ír: Budapesten akadtak többen, akik Károlyi Mihály gróf hosszabb távollétét **svájci tárgyalásokkal hozták kapcsolatba**, sőt több helyen már pozitívumot is beszéltek arról, hogy Károlyi Mihály gróf kivel tárgyal. Meg is nevezték az illetőt Caillaux volt francia pénzügyminiszter személyében, aki tudvalevőleg Franciaországban a francia békepropaganda legaktívabb tényezője. Utána jártunk a hír valóságának, illetékes helyről megerősítést nem kaptunk; azt a felvilágosítást adták, hogy Károlyi Mihály gróf Kissingenben Propper dr. szanatóriumában tartózkodott és mikor hazáról elutazott, itt Budapesten csak Németországba szóló utlevelet váltott. Azt is mondják, hogy Károlyi Mihály már csak betegsége miatt sem utazhatott el Kissingenből, betegsége kényszeríti arra is, hogy szeptember 9-re tervezett ceglédi beszámoló beszédét 16-ára halassza el. Az ilyenképen ellentmondó hírek közül az ez időszerűt rendelkezésünkre álló eszközökkel nem tudjuk minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy melyik felel meg a való tényállásnak.

Egy másik estilap azzal a hírrel kapcsolatban, hogy Károlyi Mihály gróf Svájcban tartózkodik, a következőket írja: Ez idő szerint nincs módunkban megállapítani, valóság-e, hogy Károlyi Mihály gróf Svájcban tartózkodik-e, de a külső körülményekből arra lehet következtetni, hogy a

hír valószínűleg igaz.

Azmi bizonyos, hogy a ceglédi beszámolót Károlyi gróf nem betegsége miatt halasztotta el, hanem azért, mert meg akarja várni Wekerle képviselőházi bemutatkozását és az új kormány programját. A Károlyi pártban úgy látszik egyre fokozódó bizalmatlansággal néznek Wekerle működése elé és az egész mostani alakulást sem tárgyi, sem személyi tekintetben nem tartják kielégítőnek. Különösen fáj a pártnak az a sok mellőzés, amely a kinevezések körül, főleg az államtitkári állások betöltésénél érte. A párt legközelebb értekezleten fog foglalkozni ezekkel a sérelmekkel és ugyanakkor a választójog kérdésében ismételten erősen le fogja szögezni a párt álláspontját és szívesen akarja kényszeríteni a kormányt erre vonatkozólag. A pártban több oldalról olyan hangok merültek fel, amelyek aggályukat fejezték ki, hogy **Vázsonyi Vilmos** választójogi miniszter ugyanazt a választójogi tervezetet fogja-e javasolni hozni, amelyre az Esterházy kormány vállalkozott. Különösnek tartják, hogy Vázsonyi most kezd statisztikát csinálni, adatokat gyűjteni a törvényjavaslatához, amikor voltaképpen csak jogszabályokba kellene foglalni az eddigi álláspontokat. A Károlyi párt mindezek felett és mindenek előtt választani akar, mert attól fél, hogy a mai erőviszonyok és pártalakulások mellett a kormánypártban a hatalmi súly eltolódik attól a csoportosulástól, ahogyan a Esterházy kormány alakult. A ceglédi beszámolóban

Károlyi ultimátumot fog küldeni Wekerlenek,

amelyben a Károlyi párt támogatása elvesztésének terhe mellett fel fogja szólítani Wekerlet, hogy jelentse ki határozottan és minden kétséget kizáróan, hogy milyen választójogi javaslatot akar a parlament elé terjeszteni és vállalja-e a választójog kérdésének minden más kérdés előtt való elsőbbségét, végül pedig, hogy hajlandó-e, amint azt a blokk ismert határozata követeli, végső esetben a radikális választójog érdekében a Házat feloszlatni és a választásokat kiírni.

— Kétségtelen, — írja a lap — amennyiben Károlyi tényleg Svájcban van.

ott tényleg tárgyalásokat folytat, **amiben nincs okunk kételkedni**, a ceglédi beszámolóban a Károlyi párt újabb érdekes külpolitikai fordulatát várható.

Budapestről jelenti tudósítónk: **Földes Béla** az átmeneti gazdasági minisztérium vezetője a berlini Telegraphen Union tudósítója előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A Németországgal való gazdasági együttműködés tekintetében igen széles perspektíva nyílik meg előttem és azt hiszem, hogy a háborús tapasztalatok rá fognak bennünket venni a helyes gazdasági elosztásu politika terére. Ezt a fontos célt tartom szem előtt, amikor elhatároztam, hogy ősszel Németországba utazom, hogy az ottani irányító körökkel megismerkedjem és irányadó eszmékről tájékozódjam és tájékoztassak.

Budapestről telefonálja tudósítónk: **Grätz Gusztáv** dr. pénzügyminiszter szeptember végén visszatér a külügyminisztériumba s akkor Wekerle veszi át a pénzügyi tárcát.

Behívták egy egész hivatal személyzetét.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyváradról jelentik: A katonai revíziós bizottság határozata alapján behívták a közéleti hivatal összes férfialkalmazottait és üzemvezetőit katonai szolgálatra.

Ez az intézkedés annál nagyobb meglepetést keltett a városházán, mert hiszen a behívottak nélkülözhetlenségére nem kellett különösebb dokumentum. Szolgálati helyük és beosztásuk nyilvánvalóan olyan, amely egy ily óriási arányú üzemben pótolhatatlanná teszi őket egyenként is, de ily tömeges behívásuk, egyenesen veszélyeztetheti a közéleti hivatal fennállásának lehetőségét és ezzel Nagyvárad város közönségének közellátását.

A megélhetés és az élelmiszerek beszerzésének ezekben a súlyos időkben, méltán szenzációt keltő tömeges katonai behívás ügyében Lukács Ödön helyettes polgármester a közéleti hivatal főnöke, aki a következőket mondotta:

— A katonai revízió bizottságnak ez a döntése érthető megdöbbenést keltett, mert

minden felzárkózás nélkül a város közellátását lehetetlenné teszi. A bizottság rendelkezései szerint szeptember, október, november és december hó végén különböző turnusokban bevonulni tartoznak nemcsak a közellátási hivatal vezetője, könyvelője, pénztárnoka és ellenőre, továbbá az összes katonakötelezett adminisztrációs alkalmazottak, hanem harminchárom városi üzlet harminchárom férfi vezetője, ezeken kívül a városi kassza, a kertgazdaság és tejközpont vezetői is. Mindössze egyetlen egy embert mentettek fel, egy közellátási ellenőrt, aki azonban amúgy is fegyveres szolgálatra alkalmatlan volt.

Ha ezekben a férfiumkaerő hiányában szenvedő időkben fel is tesszük a adminisztrációs munkaerő pótlásának a lehetőségét, ki van zárva, hogy a hivatal annyira rendeltetésben már jártas vezetőjét, a milliós forgalomnál már oly gyakorlott könyvelőjét és még számos, az idők hosszú folyamán beoktatott tisztviselőjét pótolni tudják. Hasonló az eset a speciális szakértelmet igénylő városi busz, tej és kertgazdaságnál is.

Látva a város közellátását és közellátását fenyegető veszedelemre, már a katonai ügyosztálynál van a revízió bizottsághoz intézett újabb sürgős előterjesztés.

Ebben hangsúlyozom, hogy egy közel százezer lakosú város közellátásának biztosítása forog kockán, ha ez előterjesztésem, mely szintén leghazafiasabb lelkiismeretem szerint készült — ismét figyelmen kívül hagvatnék, akkor a bekövetkező beláthatatlan konzekvenciákért az e kérdésben döntő fórumot te szem felelőssé!

LEGUJABB.

Erkezett reggel 2 órakor

Amerika nem ad utlevelet a szociálistáknak.

Amsterdam. Dpily News jelenti Pétervárról: Az ideiglenes kormány augusztus 21-ikén hivatalosan átvette a cári kormánynak a múlt év szeptemberében kötött szerződését a különbéke ellen.

Zürich. A Secolo jelenti, hogy a finn fő-kormányzó utasítására a finn kormány tagjait vasárnap Jakobstadban letartóztatták.

Hága. A Times jelenti Moszkvából: Az a hír terjedt el, hogy az etremisták merényletet követtek el az ellen a vonat ellen, amelyen Kornilov tábornok utazott. Más hírek szerint az extramista szociálisták zavargásokat akartak előidézni és kiszabadítani elfogott vezéreiket.

Geni. Tokióból jelentik: A japán miniszterelnök g yekörjegyzékben kijelenti, hogy azok a hírek, mintha Europa japán csapatok kiküldése küszöbön állna, nem felelnek meg a valóságnak.

München. A Daily Mail jelenti Washingtonból: Lansing államtitkár a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy az amerikai kormány a Stockholmba szóló utlevelek kiadását véglegesen megtagadta, mert meg van győződve, hogy a stockholmi értekezlet csakis a német békepropaganda egy újabb formája.

Hága. Az ideiglenes orosz kormány foglalkozott a pápa jegyzékével és elhatározta, hogy arra nem válaszol, miután a jegyzék Oroszországról semmit sem beszél.

Bécs: Holnap a szocialista pártok vezérel tanácskozást tartanak, amelyen a központi hatalmak szocialistáinak egybehívandó konferenciájával foglalkoznak.

Stockholm. A francia szakszervezetek szövetsége szótöbbséggel elhatározta, hogy a szociálisták értekezleten képviseltetni fogja mar

Lachmann Frigyes századosné hirtelen halála.

— Szivhűdés a villamos gépben — Luszt Ferenc dr. ezredorvos nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma este az a részvétet keltő hír terjedt el, hogy Lachmann Frigyes 38. gyalogezredbeli százados felesége tragikus körülmények között meghalt. Az uriaszony elhunyt mindenütt mély sajnálatot keltett, mert rendkívül szimpatikus, a polgári társadalom ekölkö körében mindenütt rokonszenvenek örvendő egyéniség volt. Habár teljesen visszavonultan élt, amióta férje, aki egyike a legkiválóbb tiszteknek, a harctéren van, de azért kivette a részét mindenütt, ahol a háboru ütötte sebeket kellett gyógyítani. A tragikus sorsu uriaszony Aradon született, itt nevelkedett, itt ment férjhez, nővérei, a szerbiai harctéren a háboru eköjén hősi halált halt Wittauschek Lajos százados özvegye és Unger Mór zenetanár felesége is kedvelt tagjai az aradi ekölkö társaságoknak. Wittauschek Lajos százados halála óta a mély gyászt hordó nővérek legtöbbször együtt voltak láthatók azokon a helyeken, ahol nyomort és fájdalmat kellett enyhíteni.

A gyászos hír legelsőül a rendőrségre jutott el a várból. Azt adták tudomására telefonon Vidéki Gusztáv inspekción rendőrtisztnek, hogy Lachmann Frigyes százados neje, aki a várbeli csapatkórház első emeletén levő Zander-intézetben gyógykezelést céljából ma este hat óra után megjelent, ott hirtelen rosszul lett és néhány pillanatig tartó haláltusa után kiszenvedett. Az ügyeletes rendőrtiszt Rédi István detektívvel nyomban a várba sietett, ahol a Zander-intézetnek abban a teremben, amelyben különféle elektromos gépek vannak elhelyezve, Schnee dr.-féle degresszator gép mellett a földön fekvő holtan találta Lachmannét, aki mellett Stranzky dr., a várban levő csapatkórház segédorvosa foglalatokodott. Az orvos kijelentése szerint pár pillanattal előbb állott be a halál, ő még életben, de eszméletlenül találta az urinót, mesterséges légzést alkalmazott, étherinjekciót adott, de minden kísérlet hiába valónak bizonyult a az orvos véleménye szerint a halál szivhűdés következtében állott be.

A rendőrség kiküldöttjei nyomban kihallgatták az urinó nővérét, özvegy Wittauschekné, valamint a Zander intézetnek ebben az osztályában felügyeleti szolgálatot teljesítő Pap szakaszvezetőt.

Mindketten egybehangzóan azt vallották, hogy Lachmanné ma délután hat és fél óra között jelent meg az intézetben abból a célból, hogy Luszt dr. ezredorvossal történt konzultáció alapján elhúzása ellen a degresszator, a lesoványító gépen villanykurát vegyen. Ez a gép egy ágy formájú rézből, továbbá egy motorból és egyéb áramvezető felszerelésből áll. Az uriaszony levétel után, belefektült a gépbe és úgy helyezkedett el azon, hogy hátával, két karjával és alsó testével érintette az elektrodákat. Özvegy Wittauschekné, aki már máskor is kezelte a gépet, bekapcsolta a konjuktort, azonban még a gépbe nem vezette be az áramot, és a gépet, amely száz volt erős-ségi áramot képes felvenni, egy kapcsolóval harminec voltra állította be. Alighogy az áram megindult, észrevette Wittauschekné, hogy nővérenek feje lehanyatlak és egész teste lecsuszak a gépről. Ebben a pillanatban szétkapcsolta a konjuktort, majd segítségért kiáltott, mire befutott Pap szakaszvezető és ketten leemelték a gépről az elájult Lachmannét és a földre helyezték. A szakaszvezető leszaladt a csapatkórházba, elhívta Stranzky dr. segéd-

orvost, aki nyomban megállapította, hogy Lachmanné utolsó pillanatait éli. Mesterséges légzéssel és kamfor éther injekcióval igyekezett állapotán könnyíteni, azonban néhány pillanatnyi agónia után kiszenvedett.

Időközben megérkezett a helyszínére a katasztrófáról telefonon értesített Luszt Ferenc dr. ezredorvos, a helyőrség orvosi főnöke és a Zander-intézet vezetője, aki nyomban annak megállapítását rendelte el, vajjon történt-e valaki részéről mulasztás, továbbá nincs-e valami rendellenesség a villamoszó gépben. Az ezredorvos megállapította, hogy a hirtelen elhunyt urinó testének felületén a villamos áramtól származható égési sebek nincsenek, s a bőrfelületen észlelhető elváltozások hullafoltok, amelyek a nagy meleg következtében jelentkeztek aránylag rövid idő alatt.

Megvizsgálta a gépet is és konstata-ta, hogy abba csak harminec volt feszültségű áramot bocsájtottak be, az elzáró készülék akkori állása szerint. Ő maga is alaposan kihallgatta a gépet kezelő özvegy Wittauschekné, valamint Papp szakaszvezetőt és neki is úgy mondották el a lesoványító esemény részleteit, mint Vidéki Gusztáv rendőrtisztnek. Az ezredorvos az intézetben történekről nyomban jelentést tett felettes hatóságának és tekintettel a körülményekre, azt kérte, hogy a polgári hatóság rendelje el a hulla felboncolását, mert ez kétséget kizáróan megfogja állapítani, hogy a halál szivhűdés következtében történt.

Megjelent a hullánál Tisch Mór dr. tiszt főorvos is, aki szintén megállapította, hogy sem égésnek, sem szenesedésnek nyomain a bőrfelületen nincsenek, megvizsgálta a degresszator és megállapította, abba legfeljebb száz volt erős-ségi áramot lehet bocsájtani. Ezután a rendőrség intézkedett, hogy Lachmanné holttestét a felső-temető halottas házába szállítsák, ahol a boncolás holnap történik meg.

A rendőrség intézkedett, hogy még a mai est folyamán

villamossági szakértő tekintse meg gépet

és állapítsa meg, vajon nem történhetett-e meg, hogy oly erős-ségi áramot vezettek be, amely esetleg az urinót megölhette. Vidéki Gusztáv rendőrtiszt felkérésére Vucsetics József, az aradi villamossági részvénytársaság műszerésze jelent meg a Zander-intézetben, aki alaposan megvizsgálta a gépet, megállapította, hogy az harminec voltra volt beigazítva és hogy a gépbe legfeljebb száz volt erős áramot lehet indukálni. A szakértő annak bizonyítására, hogy még az esetben, ha az áram maximumát bocsájtják a gépbe, akkor sem lehet káros hatása, azonnal próbát végzett. Kérésére vidéki Gusztáv rendőrtiszt foglalt helyet a gépben és száz voltos áramot vezetett a rendőrtisztten keresztül. Vidéki kijelentése szerint semmiféle kellemetlen érzést benne ez a produkeió nem keltett.

Luszt dr. a katasztrófáról.

Az Aradi Közlöny tudósítója felkereste a Zander-intézet vezetőjét, Luszt Ferenc dr. ezredorvost, aki a következőket mondotta el:

— Körülbelül hat óra után kaptam telefonjelentést arról, hogy az intézetben valami szerencsétlenség történt. Azonnal kihajtottam a várba és ekkor tudtam meg, hogy Lachmann százados felesége halt meg ott.

— A százados mikor legutóbb itthon volt

szabadságon, felkeresett és arra kért, hogy kezeljem a feleségét, akinél lélegzési nehézségeket tapasztalt. Megígérttem, hogy a legteljesebb mértékben, tölem felhetőleg gondos kezelésben fogom részesíteni. A századosné, amióta a Zander-intézet megnyitott, igen nagy érdeklődéssel és figyelemmel kísérte az intézménynek a működését. Olvasta az újságban, hogy itt van egy olyan gép, amely a kövér embereket lesoványítja. Szólt is nekem, hogy szeretné ő is ezt a kezelési módszert igénybe venni.

— Majd ha kipróbáltuk a gépet több esetben — válaszoltam — akkor a nagyságos asszonynak is szívesen rendelkezésére állok és meg fogjuk kísérelni ezt a kurát. Lachmanné ugyanis erős, testes asszony volt, aki megállapításom szerint szivekzsírosodásban szenvedett, de

szervi szivbaja nem volt.

— Tegnap délután megjelent Lachmanné nővére a harctéren hősi halált halt Wittausch Károly özvegye és ennek kis fia társaságában a Zander-intézetben, hogy megkezdje a kurát. A gép, amellyel ezt a gyógyítást eszközölni szoktam, a dr. Schnee-féle degresszator (lesoványító), sorvadtt izmokat erősítünk vele és mint a gőpnél alkalmazott jelzés mutatja, cukorbetegnek is használjuk. Mielőtt a gépet alkalmazásba vettem volna, újra megvizsgáltam önagságát, s mint említettem, megállapítottam a szivekzsírosodást, s azt is, hogy szervi szivbaj nincsen. A századosné, hogy úgy mondjam, kicsit drukkolt és nem mert beleülni a villamos gép székebe.

— Semmiféle aggodalomra nincsen ok — igyekeztem őt bátorítani — és hogy bebizonyítsam ezt, behívtam egy erős testalkatú kövér katonát, akit beleültettem a gépbe, akinek összes izmait működésbe hoztam száz voltos árammal. (Ez a katona ma délelőtt ismét bent volt és ugyanez a processzus történt meg vele.) A bemutatás után Lachmanné bizalmat nyert, beleült a gépbe és én harminec voltos áramot eresztettem meg és a villanyozás láthatólag igen jó hatással volt az urinóra.

— Lachmanné ma délután, hány órakor, azt pontosan nem tudom, mert mint említettem, én csak hat óra után értesültem a történekről, — felment a Zander-intézetbe, nővére és ennek kis fia társaságában. Özvegy Wittauschekné, aki gyakrabban kezelte a gépet, hisz annak kezelése rendkívül egyszerű, mindenki, aki két-háromszor látta, egész bátran végezheti, vállalkozott arra, hogy a nővéret meg fogja villanyozni. Számtalanszor megtette ezt már, mert a kis fiát szintén ő maga villanyozza. A villanyozás megtörtént, Lachmanné közben rosszul lett és nekem abban a pillanatban, amikor ez az állapot beállott, azt telefonálták a színházépületben levő orvosfőnöki irodába, hogy a Zander-intézetben egy nő rosszul van, menjek ki. Az első pillanatban azt hittem, hogy a szolgaszemélyzetnek valamely tagjával, talán valamely apokónóval történt valami baj.

— Mikor beléptem a terembe, megdöbbenve láttam, hogy Lachmann századosné a gép mellett a

földön fekszik holtan.

Mellette láttam Stranzky dr. segédorvost, Volentier egészségügyi hadnagyot és a fogolytábornok egyik orvosinternáltját. Ezek azonnal azt jelentették nekem, hogy első segélyben részesítették az urinót, mesterséges légzést alkalmaztak és kamforéterinjekciót adtak neki, de mire én odaértem, Lachmanné már meghalt. Azonnal megvizsgáltam a hullát és konstata-tam, hogy az arc már szederjes, hullafoltok jelentkeztek, ami különösen kövér embereknél meleg időjárásban pereg alatt szokott bekövetkezni. Megállapítottam azt is, hogy a test felületén semmiféle égési vagy szenvedési nyom nem látható.

— Megvizsgáltam a gépet és felszólítottam a nővére holtteste mellett siránkozó és jajgató özvegy Wittauschekné, hogy mondja el, mi-ként történt a tragédia. A szegény asszony alig tudott magához térni.

— Én öttem öt meg, én vagyok az oka mindennek, — kiáltotta — vigyének a bíróság elé, felelni akarok a tettemért. Alig tudtam szegény asszonyt megvigasztalni, aki hosszantartó, megrendítő zokogása csillapultával kissé összeszedve magát, így mondotta el a történeteket:

— Nézze ezredorvos ur, a gép még most is azon mód áll, ahogy én szerencsétlen nővéremet kezeltem. Mindössze annyi változás van rajta, hogy kikapcsoltam az áramot a konjunktorból, miután nővérem rosszullétről panaszkodott. Mikor megindítottam a gépet, a nővérem arról panaszkodott, hogy semmi áramot nem érez. Híre én erősítettem az áramot harminc voltig. Én magam is megfogtam a nedves elektrodákat és igen gyenge áramot éreztem. Miután nővérem rosszullétről panaszkodott, óvatosságból kikapcsoltam az egész szerkezetet.

Nővérem ekkor elájult, lecsaszott a székről

és jelenlévő kisfiammal és Papp szakaszvezetővel a földre helyeztük. Azonnal orvosért szadadtak, aki megjelent és megvizsgálta, injekciót adott neki, azonban sajnos, már semmi sem használt.

— Nyomban kihallgattam — folytatta Lust dr. elbeszélését — a felügyelettel megbízott Papp szakaszvezetőt és megkérdeztem, hogy milyen áramot alkalmaztak és mennyi ideig. Ő hasonlóképen azt mondotta, hogy a harmincas áramig menet kel, de még akkor se érzett erős hatást és Lachmann semmi fájdalomról nem panaszkodott.

— Időközben megérkezett az általunk értesített rendőrség képviselőjében Vidéky Gusztáv rendőrszáz, aki a tényállást jegyzőkönyvbe vette. En az ő jelenlétében Papp szakaszvezetőn kipróbáltam a gépet és

és száz voltos áramot eresztettem rá, annak jeléül, hogy az apparátusban semmi hiba sincs. Megjelent a helyszínén Kellner tüzerfőhadnagy is, aki a gép kezelésében szakember és meggyőződött arról, hogy

a biztosítékok teljesen rendben vannak,

tehát ez annak a jele, hogy a gépbe a megengedettnél nagyobb áramot nem vezettek be, mert ha ez történt volna akkor a biztosítékokat az áram kivetette volna. Különbösen is a Schnée iele szerkezetben

száz voltnál erősebb áramot bevezetni nem is lehet.

még ha azt valaki akarná is. Az is tény, hogy száz voltos áram nem öl ember.

— Határozottan állítom, hogy Lachmanné sajnálatos halálát nem az áram erőssége okozta, mert mint említettem, száz voltos erős árammal agyonütni valakit nem lehet. Tulajdonképpen az áram nem érintette Lachmannét, mert hisz a biztosítékok nem csapódtak ki. Hogy

Lachmanné halálát szívizélethűtés

okozta.

melyről szól az a jelenség, hogy Stransky dr. az első hívásra, a pár lépésnyire lévő csapatkórházból, ugyanezen épületnek a földszinjéről, amelynek emeletjén a Zander intézet van, azonnal megjelent az intézetben.

életben találta az urnót.

Nyomban mesterséges légzést alkalmazott, injekciót adott. Lachmanné ezek után még néhány lélegzett és néhány pillanat múlva meg halt. Már pedig tudjuk, hogy a villanyáram közelemben beálló halál pillanat mielőtt és semmi más életfunkció nincs utána. Szóval momentán halál.

— Tekintettel arra, hogy a sajnálatos halál az intézetünkben történt, a magam részéről a tisztá tényállás megállapítása céljából, illetékes hatóságom útján a boncolás okvetlen megrendelését kérekeztem. A sajnálatramelőt urnót holttestét kiszállítottuk a felsőtemető határára, ahol a boncolás megtörténik s az majd be fogja bizonyítani, hogy a halál oka egyedül a szívizélethűtés volt.

— A mélyen sajgó férjnek, Lachmanné házasodni két sürgőnyt küldünk oda, ahol most hivatalos szolgálatot teljesít. Az elsőben jeleztük, hogy felesége rosszul van, a másodikban sajnos már a szomorú valóságot kellett tudatni, adnunk.

Házasodjanak a katolikus papok.

Írta egy aradmegyei katolikus pap.

Jó, jó de mit szól majd a hívő nép?

Na mert az mégis rettenetes és talán egy kicsit . . . no csak valljuk meg . . . a szokatlanság miatt még rettenetességében is mulatságos (ha nem neveltséges) lesz, ha a vidéki parókiákban rendre menyegzőt ülnek. Mit szól a nép? Rosszabba tennem, mint eddig. Talán gúnydalokat is csinál! No, azt eddig is megtette. Sőt, azon kezdem, hogy a meglevő gúnydalok nagy tömege a celibátus híján holtbizonyosan elmarad. Sok ilyen gúnydalt hallottam jó magyar vidéken. Évek óta lakom szerbek és románok között. Ezek nem ismernek ilyen.

Mit szól a nép?

Azt hiszem, hogy ez a háborút átélte, sokat látott, sokat tapasztalt nép hálát fog mondani a mindenható istennek, mivel bedugult,

a botrányok, a szentségtörések, a hazugságok, a képmutatások kurtije.

Némi feltűnés? — az lessz. Én azonban úgy tudom, hogy manapság a legnagyobb csoda sem éli túl a harmadik napot. Aztán, a feltevés, hogy a parókiákon és kápellániákon rendre ülnek a menyegzőt — felette naiv. Az apostoli parancs, hogy ya püspök egyneju férfin legyen, azt jelenti, hogy többneju (polygam) ne legyen. A mi leendő szabadságunk sem kényszeríti a házasságot, hanem csak megengedi. Olyan jog tehát, amely tisztára fakultatív. Bizonyos is, hogy papjaink között nem kevesen lesznek, akik (akár elvük), akár öregségük, akár egyéni érdekük miatt nem fognak élni jogukkal.

Aztán, habár háboru van s ez sok ledöntetlenné hitt írat ledöntött, kérdés, hogy minden pap, vagy csak a belépők kapnak-e jogot. Az egyház bizonyára mindent el fog követni, hogy az egyházi rend, mint bontó akadály (impedimentum dirimens) teljes érvényben maradjon. Ez esetben mi csak a „hálás utókor” ódáinak és koszorúinak örülhetnénk.

Menyegző a parókiákon!

Uraim! Tegyük sordinót a fantáziákra. A mi szabadságunk nem úgy érkezend, mint a Tisza ária. Elűről fog kezdődni s illedelmesen, csendesen, szinte észrevétlenül fog beköszönteni. Kézdobok, cintányérok, esetleg a Berkes, vagy a 36. Rác Laci bandája nem fogják érkezését jelezni. Észrevétlenül fog megnőni, mint a fű; s ha már itt leendő, az áldott föld — úgy vagyunk meggyőződve — azután is nyugatról keletre, s nem megfordítva fogja végezni forgását.

Hagyjuk már most ezt a szenzációs feltűnést: menyegző a parókiákon, és lássuk a másikat:

házasság a parókiákon . . .

Jó hírnév, becsület, illő rend és jólét iakadnak nyomában. Vegyük őket sorra. Ime ott áll papunk a zoltárnál, drága ruhákba öltözve titokzatos áldozatot mutat be istennek. Vagy a szószéken van; olvassa és magyarázza az Ur szavait. Nagy dolgok ezek, Uraim! Olyan nagyok, hogy nem bízhatók intám emberre. Most már, ha az a pap én vagyok, vajjon az a tény, hogy a tizenharmadik vármegyében, óriás gondtal és költséggel neveltetek hozzám ha sonlító, igen szerencsétlen, névtelen, lelelencor-ma gyermekeket — ez a tény emeli jó híremet, vagy kevésbé a másikat, ha isten-és ember előtt törvényes gyermekem merül el velem az isten szolgálatában?

S most nézzük a „másikat.”

Ha idegen embernek akad dolga a parókián, jobb bortavakót ad a korcsmában, vagy benéz egy bélyegért a póstára, esetleg az iskolába, hogy megtudja, mi az újság. Teljes jog-e ekonóma, vagy csak cseléd? Amolyan te Rozi, te Kati-féle-e, vagy „nagyisád”? Ő-e az igazi, vagy csak talán pusztá villámhárító? Diána, vagy Meduza? Járjatok be minden földet, melyet isten megteremtett, nem fogtok találni olyan társadalmi kört, vagy egyéb emberi kialakulást, amelybe ez a sokszor oly szerencsétlen alak beleillik.

Rézből való esernyőtartókon, tescheni vaskályhákban, vagyos polgárok most épült házainak homlokzatán látunk olykor fejdíszeket. Ezek jutnak eszembe, mikor az ekonóma mibenlétét elemzem. Mert azok a fejek emberfejek, de igen csodálatosak. Van bennük valami kimérikus. Ha az ember jól megnézi őket, vértőlulást kap, s a zelső viharos éjjel velük álmodik. De akár álomban, akár ébrenlétben látjuk őket, meg kell vallanunk, hogy ezekhez az arcokhoz hasonló nincs sehol a világon. Az ekonómák is csak egymáshoz hasonlítanak, a mint a homlokzatszívek is egy, ugyanazon hermából kerülnek ki. Csodálatos vonásuk, hogy, ha nézzük őket — elmennék; ha nem — megmaradnak.

A másik oldalon ott áll — a hitves. Ez, vagy az ekonóma leendő igazibb pálládiuma a papi ház rendjének, becsületének — erről nem is szólok, mert olvasóm judiciuma elleni merényletre nem vállalkozom. Igaz, lesz ekonóma, aki jobban betölti tisztét, mint valamelyik idegen és tanító fia.

Ha a magyar egyház családalapítást enged papjának, meg vagyok győződve, hogy az előkelő ifjak tömege fogja kérni felvételét; s ott, ahol ma lehetetlenül kétesalakok rikácsolnak, előkelő hölgyek fognak rendelkezni. Igaz, a családfenntartás költségei, de a házasság sem utolsó azon eszközök között, amelyek révén

pénz áll a házhoz.

És egy előkelő ifju legtöbbszörre előkelően is háziasodik. S így fog háziasodni akkor is, ha reverendát visel.

Ennyit — válaszul — ama, különben igen honett cikkre, melyet e hó 23-án olvastunk egy helyi lapban. Izenünk is valamit.

Azt mondtuk, hogy a magyar klérus álllyik a hitvesek közül; — de azokkal, akik kivételből csinálnak szabályt, szóba nem állhatunk.

Háttra volna még a jótét.

Tudjuk, hogy a magyar katolikus papság magasműveltségű és udvarképes korporáció, s ezenfelül ma is áll a mondás, amit gyakran hallunk, hogy a papnak, (ha pap marad) elégett a koldusbotja. Jól szituált, nyugdíjkepes. Mi gátolja, hogy házassága anyagilag is megfelelő legyen? Persze, szerencsésjét kiki önmaga kovácsolja. Meglehet, hogy tévedek; de én a papság jövőjét — a házassággal — kecsegtetőnek itélem. A ma konkurrálók 90 százaléka falusi celibátusban él.

Ez egy rut kelevény. Meg kell gyógyítani, esetleg ki kell vágni! Ráolvasás, vagy a szent (de be nem tartott . . . Szerk.) celibátus-törvény szerkesztett vasárnapi elmélkedés nem segít a bajon. A firtor arc, kényék bár diánakrém mel. Intor marad. Elfordulunk tőle és szépet keresünk.

Károly oláh király halálának titkai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Brassóból jelentik: Az oláh betörés évfordulója alkalmából időszórúnek tartottuk, hogy a Károly oláh király rejtélyes halálára vonatkozó hiteles és nagyérdekű adatokat nyilvánosságra hozzuk. E célból kérdést intéztünk a Románia háborús szerepét közvetlen tapasztalatokból ismerő előkelő helyre, ahonnan az alábbi nagyérdekű nyilatkozatot kaptuk, amely alkalmas arra, hogy a legszélesebb körben keltsen méltó feltűnést.

Az igen tisztelt szerkesztőségnek arra a kérdésére, hogy mi volt nekem, akinek különösen előbbi predeáli beosztásomban meglehetősen közvetlen betekintésem volt Románia viszonyaira, az oláh betörés előtt a véleményem Románia háborús szándékairól, — igen könnyen megfelelhettek.

Az 1914. év október hó 10-ig meg voltam győződve arról, hogy Románia ellenünk nem fog beavatkozni a háborúba, azután pedig egész bizalommal hittem, hogy Románia csak a kellő alkalmat várja, hogy a régi, kipróbált recept szerint — amiú ezt már az orosz-török és balkáni háborúban is tette — yeszélytelen vállalkozásba kezdjen terület nagyobbítás céljából és Erdély felmentésének jelszava alatt ellenünk törjön.

Az 1914. év október 10-ike Károly oláh király halálának napja.

Reggel 6 órakor, akkori állomáshelyemen, a predeáli nemzetközi pályaudvaron vártam az aradi gyorsvonat megérkezését. Az asztalomon megszólt az oláh telefon esengője. Egy sinaiai jó barátomnak, az oláh királyi udvartartás egy emberének a szavát hallom a telefonból.

A király az éjjel meghalt!

Aztán zürzavaros hangok hallatszanak a telefonból és minden esengetés és hallózás dacára semmi további válasz nem jön Sinaiból.

Elromlott a sinaiai telefon vonal, — jelenti sürgetésemre a predeáli oláh központ.

Sietek a budapesti telefonhoz s kellő fenn-tartással jelentem a Sinaiból vett hirt.

Okvetlenül biztos hirt szerezni! — közvetítik egy félóra múlva az utasítást.

Mivel látom, hogy Predeálon semmi biztosat nem tudhatok meg, félnyolekora felülök a Bukarest felé induló gyorsvonatra és megyek Sinaiba.

A sinaiai állomáson, amint a vonatról leszállok, elém toppan az előzékenységerőlismeret Georgescu detektívönök (mintha egyenesen engem várt volna) és invitál, hogy az autómobiljában bevisz a városba. Megköszönöm a szivességét, szabadkozom. Ő semmiesetre sem akar előzékenységtől tágitani. Atértem a helyzetet: ez már nem előzékenység, hanem — egyéb.

Beszállok az autóba. Tényleg! Az autó nem a város felé, hanem a predeáli utra kanyarodik. Engem tehát innen,

miut kelemetlen idegen udvariasan eltávolítanak.

A predeáli oláh rendőrfőnök, úgy látszik, szokása szerint már avizálta a sinaiai rendőrségnek, hogy én Predeálon felszálltam az az oláh vonatra.

Pár perc múlva az autó megáll, Georgescu kiszáll belőle s utasítva a sofőrt, hogy engem megállás nélkül vigyen vissza Predeálba, gyalog sétál Sinaia felé!

A sofőr azonban nem olyan szigorú ember, mint Georgescu barátunk és jó baksisért, mert ez Romániában a legjobb kules mindenü és rangú emberek titkainak felfedezéséhez, megmondja, hogy hajnalban ott volt a királyi palotában, a rendőrség embereit szállította oda, mikor megállapították a király halálát, akit kora hajnalban halva találtak az ágyában.

Predeálra megérkezve, rögtön jelentettem telefonon Budapestre a szomorú bizonyosságot, hogy az oláh király meghalt.

Délben a Bukarestből érkező gyorsvonat

utasaiktól kapunk a király haláláról közelebbi részleteket. A király tegnap még késő estig kihallgatásokat tartott. Este 11 óráját tért nyugovóra a királynéval polgári módra közös hálószobájában. A komornyik, aki az öltöző szobában segédkezett neki a vetkőzésnél, még egészségesnek találta, elalvás előtt még jó hangulatban beszélgetett is a királynéval — és hajnalban, mikor a királyné az ágyához lépett, halva találta.

A vonattal egy oláh rendőrségi főtisztviselő is Predeálra érkezik, vele jön egy rendőrigyőnök is, aki a biztos hála fejében sokszor tanúsított már velem szemben őszinte közlékenységet. Mellém kerülve sugja a fülembe:

— Buxton!

Megértem.

Két rejtélyes angol, úgy ismerik őket, hogy Buxton testvérek, már hetek óta Romániában tartózkodik.

Sűrűn tárgyalnak a bukaresti angoi, orosz és francia követségeken az entente-barát oláh politikusokkal. Senki sem tudja, hogy mit akarnak — és mindenki beszél, hogy mindenre képes kalandorok, akik bármint eszközhöz készséggel nyulnak az entente céljai érdekében.

Pár nap múlva bizalmasan, bujva találkozom sinaiai barátommal, akitől a király halála éjszakájának reggelén a hamarosan megzavart telefonertesítést kaptam; — ez beszél, hogy a király Bratianu oláh miniszterelnök kérésére este 10 órakor mint legutolsót, az egyik Buxton fogadta bizalmas kihallgatáson. Mint békeangyal memorandumot adott át a béke sóvárgó öreg királynak arról, hogy Románia minő fontos szerepre hivatott a világháború lokalizálásánál. Az öreg király az esti ebéd alatt is boldogan emlegette, hogy az angolok részéről meg fog történni az első lépés arra, hogy őt békeszerzőnek hívják meg.

Panaitecu úrnak, az oláh rendőrigazgatónak — meséli barátom, aki a hivatalos hullavizsgálatnál is jelen volt — mikor a király halála hírére hajnalban a Peles-kastélyban bossorkányos gyorsasággal megjelent, első gondja volt, hogy ezt a memorandumot magához vegye. Egy táskát hozott magával és ebbe a

Románia nosztalgiája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A kolozsvári fogolykórházba a napokban négy oláh tisztet hoztak, akiknek egyikével módjában volt egy újságírónak tegnap beszélnie. A galáci hajózási hivatalnok 23 éves, csinos fiatalember, aki Oknánál esett fogságunkban súlyos lövéssel a balkarján. Fájdalmait enyhíttek, amióta Kolozsvárt van, a sebe javul és remélhetőleg örül az élvezetnek, amit a kórház árnyas, nagyszerű kertje nyújt. Romániáról beszél és a kíváncsi kérdésre, az oláh tiszt közömbös hangon felel és nem csinál titkot abból, hogy ő is, mint Románia egyik fia, becsapottnak érzi magát a sors által, amely háborút zudított Oláhországra.

— Románia nem így gondolta egy évvel ezelőtt — mondotta — és hogy Románia most mit gondol, azt megállapítani lehetetlen. Vannak, akik hisznek még abban, hogy a velünk szemben álló hadseregeket egyszer mégis csak meg fogjuk tudni verni, de nyugodtan mondhatom, hogy a harctéren küzdő katonák erről egyáltalában miicsenek meggyőződve. A román katonák a zelmúlt háborús év alatt olyan hatalmas erejét látták az egyesült osztrák magyar és német hadseregeknek, hogy alig számíthatnak egy olyan győzelemre, amit a román hadsereg a szövetséges hadseregeken arathat.

— És az oroszok segítsége?

A román tiszt mosolyog és legyint a kezével:

— Ha Románia valaha is gondolta volna, hogy Oroszországban valamikor a maihoz hasonló állapotok fognak uralkodni, bizonyos, hogy sohasem állott volna Oroszország oldala mellé. Nem titok, hogy Románia közvéleményében napról-napra gyöngül az Oroszország hatásos segítségébe vetett bizalom. Az emberek látják, hogy Oroszország mennyire el van foglalva a maga bajával és hogy mennyire nem lehet ereje ahoz, hogy Romániának nagyon megnehézett helyzetén rövidesen segíthessen.

— A sikeres galíciai offenzíva ezt a felfogást még szélesebb rétegekben terjesztette el és minimálisra szállította le Oroszország presztizsét.

— Miképpen vélekednek Romániában a háború végéről?

— A hivatalos körök véleményét azt hiszem önök is ismerik, mert hiszen egységes az antant véleményével. A közvélemény azonban egészen másképpen vélekedik, mindazonáltal mindenki megvan győződve arról, hogy Románia területileg sértetlenül kerül ki a háborúból. Azt természetesen kevesen hiszik, hogy az elvesztett román területeket a román, vagy az orosz hadsereg fegyverrel fogja visszahódítani, hanem az a meggyőződése a legtöbb embernek, hogy Romániának minden esetben állár-

dan ki kell tartania az antant mellett, ami által a béketárgyalásoknál az egységes és remélhetőleg a nem legyőzött antant erélyesen fogja képviselni szövetségének, Romániának az érdekeit. A lapok, amelyek természetesen még mindig végleges győzelemről irnak, csak nagyon kevés ember előtt találnak hitelt.

— Egyébként milyenek a viszonyok a még megnem hódított Romániában?

— Meglehetősen gondokkal kell küzdeniök az embereknek, de éhínségről, vagy általános nagy nyomorról nem lehet beszélni. Élelmiszerek akadnak bőven Moldvában és a szomszédos Besszarábiában, ahonnan sok élelmiszert importálnak, ipari cikkekben azonban egyre nagyobb a hiány és ezzel kapcsolatban ezeknek árai is féltelmetsen emelkednek. Hogy a hangulat csak kevésbé vidám, ezt meg lehet érteni akkor, ha arra gondolunk, hogy az országnak több mint ele az ellenség kezén van. Mindenkinek van valamije, vagy valakije, akit ugyanis ott hagyott és ez a rettegés, ez a bizonytalanság rányomja bélyegét a lagosság hangulatára.

— És ezt az érzést nevezhetjük nosztalgiának is, de ha igazságosak akarunk lenni, meg kell állapítanunk, hogy a román nép szívének minden vágyakozásával várja a békét, amikor Bukarestben ismét vig élet lehet és a gazdag Havasföld ismét Romániának termi majd a békét.

memorandumot anélkül, hogy kézzel hozzányúlt volna, óvatosan elhelyezte.

— Semmi kétség, — mondotta sinaiai barátom — hogy

Buxton a megmérgezett memorandummal megölte a királyt.

En pedig levettem a mellemről az oláh koronarend keresztjét és vártam, hogy Románia mikor tör ellenünk a maga számára érett gyümölcsnek gondolva a mi kínese Erdélyünket.

Letarlóztatott

lakás-fosztogató.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma délután megjelent a rendőrségen Figus Ferencné, Forrai-utcai fényképészné, hogy feljelentést tegyen bejárónője ellen, akiről mindössze annyit tudott, hogy a Trombita-utca 32. számú házban lakik. Ez a bejárónő pár nap előtt állt be a fényképésznéhez és tegnap már nem ment a szolgálataiba. Figusnének különös volt a leány szó nélkül való elmaradása, de pár óra múlva rájött a dolog magyarázata. Figusnének ugyanis egy háromszáz korona értékű új alja nyomtalanul eltűnt, amit csakis a bejárónő vihett magával.

A rendőrség ügyeltes tisztje felvette a panaszt és mádjárt kiküldte a meglopott fényképésznével **Rasztig** István detektívét a Trombita-utca. Figusné és a detektív kocsin hajtottak végig a Trombita-utca 32-es számú ház felé, amikor a meglopott fényképészné rámutatott egy fiatal huszonegy éves leányra, aki piszkos, rongyos fehér bluzban és vadonat új fekete szoknyában, meztelb lépkedett az ut közepén a porban.

A bejárónő volt a lopott szoknyában. A detektív leugrott a kocsiról, a leány elé sietett, megszólította és odavitte a kocsiban ülő fényképésznéhez.

— Ismered-e Etel a nagyságát? — kérdezte Rasztig.

— Igen! — felelte egykedvűen a leány.

— Aztán mért loptad el a szoknyát?

A tolvaj leány hidegvérrel jelentette ki:

— Mert szükségem volt rá.

A detektív átöltöztette a leányt, annak lakásán egy másik szoknyába, majd beültette a kocsiba és a rendőrségre vitte.

Figus Ferencné az ellopott szoknyát mádjárt visszakapta, a tolvaj leányt pedig őrizetbe helyezték, annál is inkább, mert a rendőrségnek pár hete jó ismerőse. Bakos Etelnek hívják és nemrég pár napig ismét lakója volt a rendőrség fogdájának. Bakos Etel egy-két hónappal ezelőtt a Lázár Vilmos-utca harmadik számú házban házmesterné volt. Ebben a házban lakik egy Fischer József nevezetű aradi magán-detektív, aki május hónapban rokkantán tért vissza a haretérről. Mindkét lába megbénult és a szerencsétlen embert a megyei kórházban helyezték el. Fischer mikor híssé jobban érezte magát, kocsin kiment a Lázár-utca harmadik szám alatti lakására, ahol megkérte a házmesternét, Bakos Etelt, hogy lakásait miután butorozott szobát adja ki és ezért ott hógya a leánytól a lakás kiadását is. Fischer aztán visszament a kórházba és türelmesen várta, hogy mikor jön be Bakos Etel a hírrel, hogy a lakást kiadta. Teltek a napok, hetek lettek belgile, de a leány nem jelentkezett. Fischernek végre elfogyott a türelme, kocsin smét kivitette magát lakására, de a lakás helyett egy üres szobát és egy üres konyhat talált. A házmesterné elköltözött és egyuttal saját holmijával együtt Fischer butorait és dol-

gait is elvitte. Nem maradt a szobában egy függöny, vagy egy falkép sem. A tolvaj leány mindent — de mindent ellopott. A volt magán-detektív kétségbeesetten jelentette be a lopást a rendőrségnek, amely kinyomozta Bakos

ETEL SZEMÉLYÉBEN A TETTEST, DE PÁR NAPI FOGSÁG UTÁN A LEÁNYT, MINTHOGY MÉG NEM VOLT BÜNTETVE, SZABADON ERESZTETTE.

A rendőrség holnap átkísérteti Bakos Etelt a királyi ügyészség fogházába.

Hetven sertés husát méreti ki a város.

(Harminc korona egy kiló zsir.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nincs zsir. Ezt a sokat jelentő mondatot adja szájról-szájra Arad lakossága abban a keserves küzdelemben, amelyet az utóbbi hetekben el kellett szenvednie, hogy valamiképpen biztosítsa egyszerű ebédjét, vacsoráját.

Arad város közéletmezési hivatala, hogy segítségére legyen Arad város polgárságának e nagy feladata teljesítésében, az Országos Közéletmezési Hivataltól hónapokkal ezelőtt négyszáz darab hizott sertésnek a kiadását kérte. A Közéletmezési Hivatal méltányolva Arad város közönségének kérését, részben teljesítette is azt és rendelkezésére bocsátott részére kellő mennyiségű sertést, de nem oly éretten, mint amintre szükség lett volna, úgy, hogy a vágás eredménye koránsem hozta meg azt a zsir-mennyiséget, amelyre szükség lett volna és a levágott disznókból inkább hus került ki a közfogyasztásra. Amíg ezek a sertések vágásra kerültek, ha nehezen is, Arad város polgársága jutott egy kevés zsirhoz és ugyanugy egy kevés húshélehez.

Amikor ez a disznóállomány elfogyott, Exterde Kálmán báró a városi közéletmezési hivatal vezetője újabb feltérjesztést intézett a Közéletmezési Hivatalhoz és kérte további négyszáz darab sertésnek a kiadását. Az Országos Közéletmezési Hivatalból ma jött meg a válasza:

egyszerűen, röviden elutasítom.

Arad város közönsége meg van fosztva annak a lehetőségéről, hogy valamiképpen is segíteni tudjon magán, hogy mindig jobban és jobban érezhetőbbé váló zsirszükségletét fedezni tudja. A legtöbb háztartásban az évi készletnek utolsó cseppjeit fogyasztják el ezekben a napokban, úgy, hogy napról-napra szaporodik ama háztartások száma, amelyek zsir nélkül állanak s amelyek elképzelhetetlen fáradszó szaladgálással igyekeznek zsirszükségletüket valamiképpen fedezni.

A legtöbb hentes üzlete zárva van, piacon disznót vásárolni maximális áron lehetetlen. A hízalók figyelembe se veszik a törvényes árakat a legnyitottabb, minden tartózkodás nélkül igényelik az élő sertések kilójáért a tíz koronás egységárat, úgy, hogy a hentes, ha ezt az árat megadná az élősertésért, kénytelen lenne üzletében a nyers szalonnát tizenhat-tizennyolc koronáért árusítani és a húst is oly áron hozni forgalomba, amely a maximális árak jóval fellette áll. Augusztus, szeptember és október hónapok azok, amelyekben a legkevesebb hizott sertés áll rendelkezésre, a hizásra befogott disznók javarésze november vége felé éri el azt az érettséget, amikor levágásra alkalmassá

válik. Ezekben a hónapokban csak aránylagosan kisebb mennyiségű sertés alkalmas a levágásra.

Ez a helyzet szüli azokat az abszurdumokat, amelyeket lépten-nyomon tapasztalhatunk nemcsak a városban, de a gazdagnak hirdetett vidéken is. Nyíltan beszélnek azt, hogy a városban ma *harminc koronát is elkérnek egy-egy kilogramm zsirért* s van olyan halandó, aki kész örömmel fizette meg Ujaradon a zsir kilogrammját huszonkét koronájával. Mindenekfelett áll egyik közeli községnek az esete, amely pedig boldogabb időkben szinte beelőlt a zsirjába s ahol ma *álkítólag negyven koronán áll egy kilogramm zsirnak az ára*. El se tudják képzelni, hogy hová fajulhatnak el ezek a viszonyok, ha az Országos Közéletmezési Hivatal kellő gondtal és erállyel a legsürgősebben közbe nem lép és nem támogatja a városnak közéletmezési hivatalát a közellátás nehéz nagy munkájában. A Közéletmezési Hivatal lefogialta az ország sertésállományát, a szabad vásárlásnak tárgyát képező sertések csak hihetetlen áron kerülnek forgalomba, úgy, hogy ha a Közéletmezési Hivatal nem adja meg a lehetőséget a városnak arra, hogy sertéshez jussanak az ő útján egyenesen ő maga idézi elő az árak hihetetlen emelkedését.

Nem kisebb jelentőségű a zsirhiány mellett a husszükséglet sem, mert azzal, hogy max. máris áron lehetetlen élősertést vásárolni, a henteseknek az a lehetőség sem adatott meg, hogy sovány sertést vágassanak s fedezzék Arad város közönségének husszükségletét. A városi közéletmezési hivatal igen helyesen legalább ebben az irányban igyekezett Arad város közönségének segítségére lenni, amikor a *mezőhegyesi ménesbirtokkal megállapodásra jutott, hogy az ott levágásra kerülő hetven darab hizott sertés husát Arad város közönsége részére megvásárolja*. Sajnos csak a husát, mert a sertésnek zsirjára a mezőhegyesi ménesbirtoknak saját magának van szüksége. Az eladás tárgya nem volt. A közéletmezési hivatal a sertések husát a közeli napokban automobilon szándékozik behozni Aradra és azt az aradi hentesek útján fogja maximális áron forgalomba hozni. Ezzel az intézkedéssel legalább ideig-óráig fedezni fogja a városi közéletmezési hivatal Arad város husszükségletét. A munkás megbízottak, amikor a közéletmezési hivatal elutasító rendelkezéséről értesültek, vállalkoztak arra, hogy Budapestre felutaznak az Országos Közéletmezési Hivatal elnökéhez és ott személyesen fogják meg sürgetni Arad város kérésének kedvező elintézését. Mindenesetre érdeklődéssel várjuk, hogy a munkásság közben-

Megszöktetett milliomos leány.

(Egy aradi ifju szerelmi regénye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Érdekes szerelmi regény foglalkoztatja Arad társadalmát. A regény egyik hőse egy közismert aradi család férfi tagja, aki jelenleg katonai szolgálatot teljesít, a másik pedig egy milliomos budapesti leány. A fiatalok egymásba szerettek, a leány szülei ellenezték a házasságot és ezer akadályt gördítettek a szerelmesek elé. Most már a rendőrség is beleavatkozott a regénybe, mert a fiatalok eltűntek nyom nélkül.

Egyik fővárosi katonai kórházba volt beosztva irodai teendőkre R. K. egyéves önkéntes. R. aradi fiu, az itteni Széchényi gőzmalom tisztviselője. A fiatal ember atyja néhány évvel ezelőtt halt meg, ügyvéd volt Aradon, akit józü humoráért mindenütt szerettek.

R. K. egyéves önkéntes megismerkedett a kórházban D. Josefina kisasszonnyal, egy dúsgazdag többszörös milliomos család leányával, aki önkéntes ápolónői szolgálatot végzett a kórházban. A leány családjához, mely hangadó szerepet visz a Lipótvárosban, tulajdonképpen korábbi ismeretség is fűzte a fiatal embert. Egyik nagybátyja előkelő állást töltött be Milánóban, s a leány és szülei együtt nyaraltak évekként ezelőtt a fiatal ember rokonaival Svájcban.

A fiatalok között lassankint meleg szerelem fejlődött s a mult ősnyarán, mikor Josefina kisasszony szülei Marienbadban üdült, megjelent ott az ifju önkéntes is és megkérte a szülőktől a leány kezét. A szigorú apa, aki leányának nem egy szerény malomhivatalnokot szánt férjül, kereken és erővel megtagadta a házassághoz való beleegyezését.

A család néhány héttel később visszajött Budapestre. A fiatalok, határokon is, de többször találkoztak. A leány közölte a fiuval, hogy szülei hajthatatlanok és hogy egyenes úton sahasan lehetnek egymásé!

Igy történt, hogy egy zordon regelen arra ébredtek a D. család lényes lakásában, hogy Josefina kisasszony hófehér leányszobája üres. A család személfényét megszöktette szerelmes lovagja.

A zordon apa tüvé tette a fővárost. Eleinte titokban nyomoztak csupán, nehogy kitudódjék a botrány. Mikor azonban a családi nyomozás eredménytelen maradt: pletyka ide, pletyka oda, a rendőrséghez fordultak segítségért.

A fővárosi rendőrség hosszú kutatás után akkor nyomra akadt a fiataloknak és a leányt karhatalommal hazavitték a szülői házhoz. A beavatottak igen szigorú családi fenyegetésekről tudtak, mely aktusnál a szerelmei negligáló apa, némi tettelegességre is ragadtatta magát.

Azután egy fejezetnyi szünet következett a regényben. De mivel minden regénynek folytatása szokott következni, tehát nem maradt csopka

Josefin kisasszony szerelmi története sem. Néhány héttel ezelőtt a fiatalok újból megtalálták az érintkezés fonálát. Hiába őrizték a leányt cselédek, nevelők: a szerelmesek nemcsak levelezni és telefonálni, de időnkint találkozni is tudtak.

Es most következnek az, ami később okot adott egy egészen másfajta rendőri beavatkozásra. A szerelmes ifju ez időben két kézzel szórta a pénzt. Jól tette. A lipótvárosi kis aranyhatacska szép szeméért érdemes volt. Es mivel a pénz nem akkora akadály, tehát a szerelmei és a pénz segítségével ezelőtt három nappal újból megszöktette a szép Josefina kisasszonyt. Még pedig ezúttal oly ügyesen, hogy bár a szülei most azonnal a rendőrséghez fordultak: a szerelmes párnak abszolút nyoma vezet.

D. ur, Josefina kisasszony papja, erre több irányú feljelentést tett egy leány, mint megszöktetője ellen, egyebek között kérte annak is a kikutatását, hogy hánnt tellett a fiatal embernek a költéses passzióra, amivel legutóbb szíve költőjét mutattatta és miből fedezték a szokásos költéséit.

Az anyai ház megrögzött, hogy R. K. hazamosabb szabadságot kér, és kapott felettes katonai hatóságától. A szerelme anyagi oldalát pedig a fővárosi policia felszólítására most próbálja kibogozni az aradi rendőrség, mely kénytelen volt alkalmatlan költőgátlást tenni a fiatal ember több előkelő aradi rokonánál, hogy megállapítsa, vajon a szép pesti leány szerelméhez nem lehetne-e az engedelmesebben apa kezéhez egy kis arany-nális garnitúrát is adni.

HIREK.

Újabb Kintzig János balesete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Újabb Kintzig János a budapesti Ferenc József-intézet járás névendőjét pár nappal ezelőtt ölt a sörényházai birtokán baleset árt. Arad város volt főispánjának birtokán a család és a náluk vendégségen volt vendégek között. Jusch Margit urnó szökevényes lovagiaszt rendeztek. A lovagiaszt akadályok átugratásával tétetett változatosabbá. Az egyik sövényeszerű akadály átugratásával Jusch Margit urasszonyt lóra levettette s gazdatlanul futott tovább a kisse megvadult papája. A következő pillanatban két lovával az akadályhoz ifj. Kintzig János. A ló megijed, kivetette nyergéből ifju lovását: abba a pillanatban, ahogy elvágott, beleerögött ifj. Kintzig János fejébe.

A szülei aggódva hozták be gyermeküket Aradra, hol az orvosok bár megállapították a koponya horpadását, egyben meg is nyugtatták őket, hogy a rugás komolyabb nyomokat nem fog maga után hagyni. Mindazonáltal teljes biztonságot szerzendő, azt ajánlották az orvosok, hogy Röntgen vizsgálat céljából vigyék fel a fiút Budapest egyik sanatóriumába. Kintzig János tegnap este felvitte gyermekét

— Előléptetés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Elekes Pál aradi állami főreáliskolai rendező tanárt a VIII. fizetési osztályba, Fürtös Gizella aradi állami felsőleányiskolai rendező tanárt a VIII. fizetési osztályba és özv. Svábyné Turchányi Gizella aradi állami felsőleányiskolai rendező tanárnőt a IX. fizetési osztályba nevezte ki.

— Csöd Csávossy Gyula báró ellen. Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse jelenti, hogy a bécsi országos törvényeszek megnyitotta a csödtől Csávossy Gyula földbirtokos ellen. A báró tartozásai, melyeknek egy része jelzálogos, más része váltótartozás, ötezézer koronát tesznek ki.

— Megdicsőített aradi főhadnagy. A hadügyminiszter a háboru folyamán tett szolgálataiért dícséretét fejezte ki Zeiner Gusztáv dr., 38-ik gyalogezredbeli főhadnagynak. A rokonszenves katonatiszt, aki a polgári életben aradi ügyvédjelölt, Hess Rudolf gyalogsági tábornok, katonai parancsnok irodájában teljesít szolgálatot és készséges, előzékesy modorú általános becsülésnek örvend.

— Ellopott Coreggio. Pétervárról jelenti a Reuter ügynökség: Nikolajevics Mihály volt nagyherceg történelmi muzeumában betörést követtek el. A tolvajok ötmillió rubel értékű műtárgyat vittek magukkal, köztük egy Coreggio, amelyet egy félmillióra becsültek. Százötven házat nyomban átkutattak, de eredménytelenül.

Vörös Kereszties kitüntetések. Ferenc Sándor főherceg öfelségétől nyert felhatalmazás alapján megérdemelt kitüntetésben részesítette mácsai Csernovics Diodor dr. miniszteri tanácsos Vörös Kereszt egyleti főmegbízott helyettesét, dr. gróf Uchritz Amadé Emil vör. ker. egyleti megbízottat és Csiky Ödön dr. vör. ker. egyleti megbízottat. Öfelsége Csernovics Diodornak a Vöröskereszt hadiéki ményes tiszti díszjelelvényét és gróf Uchritz Amadé Emilnek és Csiky Ödönnek a Vöröskereszt hadiéki ményes II. osztályú díszjelelvényét adományozta díjmentesen. A kitüntetett férfiak tevékenysége a Vörös Kereszt áldásos munkáját nagy mértékben tette eredményessé és a háboru három esztendeje alatt nekik is elismerésre méltó szerepük volt abban, hogy Arad város és vármegye közönsége oly sok megérdemelt szimpátiát tanusit annak nemes munkálkodása iránt.

— Papirzacskó kapható. Felkérem mindazon kereskedőket, akiknek papirzacskóra volna szüksége, hogy az utalvány kiváltása céljából a közlelmezési hivatalban jelentkezzenek. A papirzacskó ára különként 170 fillér. A közlelmezési hivatal vezetője.

— A vízvezeték elzárása. Zador Imre gépezemigazgató értesíti a közönséget, hogy az alatt felsorolt helyeken és napokon a vízszolgáltatás 1/2 10 órától reggel 5 óráig szünetelni fog: folyó hó 29-én: a Weitzer J.-utca, Batthyányi-, Kazinczy-, Fábán-, Kőlesey-, Salac-, Széchényi-, Perényi-, Sárosi-, Csiky G.-és Révay-utcákban; folyó hó 31-én: Boros Béni-tér, Fa-, Maros-, Orczy- és Munkácsy-utcákban; szeptember 3-án: József főherceg-ut, Andrassy-tér, Szabadság-tér, Atzel P.- és Vörösmarthy-utcákban; szeptember 5-én: Nagyvárad-ut, Pécskai-ut, Karolina-, Varjassy József-, Szt.-László-, Kis-, Kiss Ernő-utcákban és a Ferenc-téren; szeptember 7-én: a Kossuth-, Dessewffy-, Wesselényi-, Magyar-, Vécsey-, Teleky-, Pöltenberg Ernő-, Varjassy Lajos-, Nagy Sándor-utcákban.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Nem kell olasz frontunk áttörésétől tartani. — Kornilov szenzációs leleplezése az orosz hadseregről.

Stockholm. Az itteni *Alihanda* című lap azt írja az isonzi esetről, hogy ez az entente legnagyobb szabású támadó vállalkozása. Cardona a lehető legnagyobb erőfeszítést végzi, hogy Triest felé törjön. Az angolok az olasz csapatokat erős tüzérrel és munitió tömegekkel látták el. Az eszközökben és számszerűleg fölényben levő olasz hadseregek sikerült ugyan némi terület nyereséget elérni, amennyire azonban a mai helyzetet ismerjük, áttörés veszedelmétől nem kell tartani.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik este: A Heiligengeist fensikon, Görztől keletre változatlan helyzet mellett igen heves harc.

Amsterdam. A Times jelenti (Moszkvából): Kerenszky miniszterelnök beszéde a moszkvai állami konferencián nagy elégtelenséget keltett. A közvélemény ítélete szerint a miniszterelnök elmulasztott egy kitünő alkalmat, hogy erős hatást gyakoroljon az igazi orosz érzékű elemekre. Kerenszky beszédét csak itt-ott fogadták tetszéssel. Lelkesedés csak akkor mutatkozott, mikor Finnországról beszélt. A konferencia megnyitása előtt a munkások és katonák tanácsa hatvan szótöbbséggel állást foglalt ama terv ellen, hogy Kerenszkyt megzavarják beszédében. A közúti vasutak, az arzenalok és gyárak munkásai beszűntették a munkát. Az éttermi pincérek szintén sztrájkoltak. A sztrájk már megszűnt.

A pétervári távirati ügynökség jelenti: A moszkvai konferencia 27-ik ülésén Kornilov tábornok hadseregszerepléséről is felszólalt és megállapította, hogy a halálbüntetés visszaállítását és a többi rendszabályok a dezorganizáció és a fegyelmelenségéből egy kevésbé ki-

gyógyították a hadsereget. A betegség azonban még benne van az orosz csapatokban. Elmondotta a tábornok, hogy augusztus hónapban gatonak négy ezredparancsnokot és több más tisztet megöltek és csak véres elfojtó rendszabályok vetettek véget az anarchiának. Nemrég megtörtént az is, hogy egy szibériai lövészezred Riga mellett elhagyta a frontot és a katonák csak akkor tértek vissza állásukba, amikor parancsot adták az egész ezred felkocoldsára. Az ország — mondotta Kornilov — új összeomlások veszedelme fenyegeti. A helyzet a fronton az, hogy Galiciát és Bukovinát elvesztettük és az ellenség átlépte határainkat, természetesen déli tartományainkat fenyegeti. Az ellenség arra törekszik, hogy a román hadsereget megsemmisítse. Ha a hadsereg nem nyújt segédkezet, hogy a Rigai öbölpartot tarthassuk, akkor a Pétervár felé vezető út tárva-nyitva fog állni.

Információim szerint — mondotta Kornilov — vasutaink állapota olyan, hogy Romániában a hadsereg már nem kap élelmezést.

— Kijelentéseinek igazolására felolvasta a délnyugati hadsereg parancsnokának táviratát, amely szerint ott nagy kenyér és élelmiszerhiány van és éhínség állott be. Adatokat sorol fel a birodalom számára dolgozó vállalatok teljesítő képességéről. Ezeknek teljesítő képessége 1916. október közepétől 1917. januárjáig hatvan százalékkal esökkent az ágyú és lövedékgyártás terén és nyolcvan százalékkal a repülőszolgálat dolgában.

— Ha tehát a dolgok így folytatódnak — mondotta — úgy seregeink ugyanolyan helyzetbe jutnak, mint 1916. tavaszán, Lengyelországból, Galiciából és a Kárpátokból való kivonulás idején.

lék és feltételt tartalmazó) ebédre napijegy 2 kor. 30 fillér, egy hétre 16 kor. 10 fillér. Vacsorajegy egy napra 4 kor. 60 fillér, egy hétre 11 kor. 20 fillér. A jegyek kibocsátását az étkező majd tudatja s azt is, hogy azokat a közönség hol szerezheti be. Előjegyzéseket azonban már most lehet eszközölni dr. Valtó István főjegyzőnél (városház, H. em. 76.), aki az érdeklődőknek felvilágosításokkal is szolgál. — Említjük meg, hogy a könyvvezetés ellenőrzésével a bírósági Schünkhi Lajos számvevőt bízta meg.

— Gyors és gépirás tanfolyam. Minden ből először kezdődőleg gépirás tanítás az összes rendelkezési írógépeken, gyorsírás és irodai munkálatok tanítása szaktanár vezetésével. Beiratkozni minden nap lehet: Bodnár József írógép vállalatánál, Arad, Weitzer János utca 11. Telefonszám 4-41.

— Búcszó! Cirkuszváltásunk Arad város nagyérdemű közönsége részéről oly meleg pártfogásban részesült, hogy elmulaszthatatlan kötelességünknek tartjuk a leghálásabb köszönetünket kifejezni. Amidőn a városból a legszébb emlékekkel távozzunk, már előre jelezzük, hogy a jövőben még a mostaninál is szebbet és újabbat fogunk produkálni. Arad, 1917. augusztus 28. Kiváló tisztelettel Renlow-Kocka cirkusz igazgatósága.

— Balthazar Éden színháza a Kulturpalotában. Az európai hírű Balthazar mestert nem kell bemutatni az aradi közönségnek. Sok élvezetes estét szerzett ő már nekik csodálatos művészetével és ördögösen ügyes bűvészi mutatványával. Balthazar idejövetele bizonyára örömet szerez az ő hű közönségének, mely őt minden alkalomkor a színpadon nagyszámban meglátogatta. A színpad azonban jelenleg le van szerelve, így Balthazar a Kulturpalota nagytermében fogja szeptember 1. és 2-án megtartani előadásait. 2-án vasárnap két előadás lesz délután 4 és este 8 és egynegyed órára. A jegyek ára: 1. sor 50 fillér, 2. sor 40 fillér, 3. sor 30 fillér, 4. sor 20 fillér. Tesztanulmányok a városi iskolákban.

— Az iskolai beiratás alkalmával ne mulasszák el az aradi és vidéki szülők a megszo-

— Legujabb divatlapok Kerpelnél.

Wilson újabb békekisérlete.

Saját tudósítók telefonjelentése.

Luganó. A Stampa jelenti Rómából: A Vatikánban a pápa intervenciójának kilátásait még most is kedvezően ítélik meg. A Vatikánhoz a békejegyzékre vonatkozóan két kiegészítő kérdést intéztek. Az egyik megkeresés nem a központi hatalmaktól ered.

Berlin. Newyorkból jelentik a Matinnak: Wilson elnök félhivatalosan közli, hogy a pápa jegyzékére válaszolva egyidejűleg újabb üzenetet fog küldeni a kongresszusnak a béke tárgyában.

Genf. A Journal de Geneve írja, hogy Wilson, mielőtt az amerikai hadsereg tényleg részt venne a háboruban, még egy utolsó kísérletre készül a béke érdekében. Elsősorban iparkodni fog rávenni az ententeot, hogy az ő utolsó üzenetének szellemében revideálja háborús céljait, aztán ki fogja jelenteni a központi hatalmaknak: „Fogadjátok el ezt az igazságos békét, vagy pedig a legünneplésebb formában kezdekdel az aradi világpiacon.”

Stockholm. A stockholmi konferencia szervező-bizottsága az orosz, katona és munkástanács kiküldöttjeitől hivatalos értesítést kapott, hogy az orosz kormány egyáltalán nem változtatta meg a stockholmi konferenciával szemben a magatartását és sohasem nyilatkozott a konferencia ellen és most is pártügynök tekinteti azt, mint azelőtt és fontos eredményt vár tőle.

Amsterdam. Lloyd George a bányamunkások gyülekezetének kijelentette, hogy a béke alapvonásainak előzetes megállapítása nélkül elképzelhetetlen egy békekonferencia. O maga a becsületes megegyezés mellett van, amely a bűnösöket megbünteti és az ártatlantokat az újabb megtámadások ellen megvédi.

Béga. Londonból jelentik: Az angol kormány a hadicélokra vonatkozó nyilatkozatot készít elő, amelyet a Londonban tartandó nemzetközi szocialista értekezleten fognak bemutatni. A konferencián, amelyen Henderson fog elnökölni, orosz, francia, portugál, görög, délamerikai és belgrumi kiküldöttek fognak megjelenni. A belga szocialista párt megbízásából Van der Velde utazik Londonba.

TANÜGY.

(—) Iparos tanoncok beírása. Az aradi áll. s. községi iparos tanonciskolában a tanoncok beírása az alábbi megjelölt helyeken és időben történik: A fiúk beírása szeptember hó 2-án, d. e. 8 órakor kezdődik a Kazinczy-utcai fiúiskola földszinti termében hétköznapokon: hétfőn, kedden, szerdán és pénteken d. e. 8 óráig. A lányok beírása szeptember hó 2-án, d. e. 8 órakor kezdődik a Kazinczy-utcai lányiskola földszinti termében hétköznapokon: hétfőn, kedden, szerdán és pénteken d. e. 8 óráig.

d. e. 8 órától 11-ig. A leányok beírása a Kazinczy-utcai polgári iskola földszinti termében szeptember hó 5-én, d. u. 2 órakor kezdődik és azontúl minden esütörtökön és szombaton, d. u. 2-től 5 óráig. A beírások szeptember hó 16-ig tartanak. Felkérem a mester urat, hogy tanoncsaik azokon a napokon küldjék beírni, amely napokon azokat iskolába járni kívánják. A hétfő-szerdán járó fiutanoncok hétfőn és szerdán, a kedd-pénteken járó tanoncok kedden és pénteken iratnak be. Vasár- és ünnepnapokon főleg olyan tanoncok vétetnek fel, kik eddig még nem jártak tanonciskolába. Ugy a fiutanoncok, mint a leánytanoncok kötelesek a beíráshoz előző évi bizonyítványukat és 4 kor. 20 fill. tanszerdíjat elhozni. Aki nem járt még tanonciskolába, azok tartoznak utolsó évi bizonyítványukat vagy értesítőjüket elhozni. Bizonyítvány és tanszerdíj nélkül tanoncok nem vétetnek fel. A tanítás szeptember hó 17-én kezdődik úgy a fiutanoncok mint a leánytanoncok részére. A szeptember 17-ig be nem irt tanoncok mesterei a beírások után azonnal bejelentetnek a rendőr büntető-bíróságnál. Reinhart Gyula, az ip. tanonciskola biz. elnöke.

(—) Az aradvárosi kereskedő tanonciskolában az 1917—18. iskolaévre vonatkozó rendes beírások szeptember hó 1., 3. és 4-én délután 2—3 óráig, 5., 6. és 7-én délután 2—4 óráig eszközöltetnek a Kazinczy-utcai polgári fiúiskola épületében. Ugyanakkor tartatnak meg a javító vizsgálatok is. Minden tanonc, aki a kereskedő tanonciskola III. osztályát sikerrel még el nem végezte, köteles beiratkozni, még akkor is, ha a miniszteri rendelet értelmében az iskolabajlás kötelezettsége alól esetleg fölmenthető. Minden tanonc tartozik a beíráshoz iskolai bizonyítványát magával hozni. Az igazgatóság.

(—) Beírások. Az aradvárosi (fiú) felső kereskedelmi iskolában a javító vizsgálatok augusztus hó 31-én, reggel 8 órakor lesznek. Az utólagos beírások szeptember hó 1., 2. és 3-án tartatnak délelőtt 9—11 óráig. A tanév ünnepi megnyitása szeptember 4-én lesz. Az igazgatóság.

(—) Iskolakönyvek Kerpénél előjegyezhetők. 3691

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Uj rendelkezés faanyagok elszállítására. A Faértékesítő Hivatal távirati rendelkezése folytán közhirre teszem, hogy a szerződéses fakereskedők, illetve feladóknak a még hátralevő szállításokhoz szükséges igazolványok kiállítását ujonnan kell kérelmezni s a kérvényben a feladó nevét és lakását, a feladó és leadó állomást, a címzett nevét és lakását, valamint a szállítandó faanyag választékát és mennyiségét pontosan feltüntetni. Varjassy Lajos polgármester.

A szerkesztésért felel:

Stauber József

Köszönetnyilvánítás.

Bánattól elgyötört szívem egész melegevel mondok a magam és hozzátartozóim nevében hálás köszönetet mindazoknak, a kik felejtethetetlen, drága jó gyermekünk

GYURIKA

végtesztességén megjelenni s résztvételét jóleső szavaival vizasztalni, nemkülönbön ravalára virágokat helyezni voltak szivesek.

Arad, 1917. augusztus hó 28.

5782

Zsifkovits Miliáné és családja.

A Hátizégi

Felső Kereskedelmi Iskolával és Női Kereskedelmi Szaktanfolyammal

kapcsolatos

Internátus. 4071

Ellátási díj 1000 korona. A főbb felügyelete alatt külön izraeli menza. Érettségi vizsgálat. Állásközvetítés. Beiratás levél után is eszközölhető. Prospektus ingyen. A délkeleti Kárpátok legszebb és legegészségesebb vidékén.

Vadászfegyverek

szakszerű javítását

elvállalja
Bodnár József,

lőgépvállalata. Villamos orvosi berendezett javító műhely.

Arad, Weitzer János-utca 11.
Telefon 11—41. 5775

Arad legrégibb kerékpár, varrógép és Gramophon raktára. Villanyvilágítás vállalat.

Hammer Vilmos

műszerész

Szabadság-tér 5—6.

Telefon 96.

Veszek törött és használt gramofon lemezt K. 0.50 darabját.

Egyedüli képviselő a világ legjobb gyártmányú gépekből. Columbia és Irvingtonos jegyű gramofonokból. Waffler kerékpár és Pfaff varrógépek, Saphirius „Pathefonok”, Pathe lemezek. Megérkeztek a legújabb felvételi operettek és népdalok, Király Ernőtől.

Nagy raktár kerékpár akatrézszekrény, gumiből és Acetylen lámpákból. Pontos kiszolgálás. Intányos árak. Nagy szakszerű javító műhely. 3951

Nyomdai

tanulóleányok

Jó fizetéssel

felvétetnek.

Cím a kiadóban.

Bartháné kozmetikai műterme, Batthyány-u. 10.

Szépségápolás. Arcmassage. Hajfestés

Szeplőt, foltot, pattanást, hámlasztás által elmulasztok. Aróhám-
lasztást 1 óra alatt is eszközölök. Öregedő arcról ráncokat eltüntetek. Tanácsot és szereket vidékre is készséggel adok. Bartháné

4041

20214—1917. kH.

HIRDETMÉNY!

A m. kir. miniszterelnök ur 2637—1917. számú rendeletével az 1883. évi XX. t.-cz. 9. szakaszában a nyulra és fázánra vonatkozólag február hó 1-től aug. hó 15-éig terjedően megszabott

tilalmi idő 1917. évre nézve augusztus hó 31. napjáig bezárólag meghosszabbította.

Aki ezen tilalom ellen vét, 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 5 napi elzárással büntetettetik.

Arad, 1917. augusztus hó 14.

Green, főkapitány.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhaetük

kiirtására legjobb szer. PETRIS
folyadék, ára 2 kor. és HADAR
hintőpor, ára 2 kor.

Szőrvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalommal a szőrejt arc, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasításával 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, A. U. S. U. 22 szám.

A szépségápolás titka a felhasznált széplítőszer helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőse. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail crémje nappal használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Serail Arcpora. Lehető finomságu. Crém, fehér, rózsás és testáztokban. Egy dob. ára 2 korona

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros róza, Serail. Uvegje 1 kor 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb alkarral működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezeltem betegeimet, foghúzás teljes érzéstelenítéssel (fogasztás utján.) Aranyhídak, aranykoronák, mindennemű kaucuk fogazatok, szápadlás nélkül és légkamrával. Arany, szűst, amalgám, porcellán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Belső párlógását kérve tisztelettel **Mohr Jeannetta**, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. a. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig. Vidékiek 24 óra belül klotéglíttetnek. 401

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcbort vakító fehérre varázsolja és eltüntet mindenféle arctisztálanságot. **Ara egy tégelynek 2—K.**

Ibolya Doré szappan 4 kor., Ibolya Doré tej 2 K — ill. Ibolya Doré hölgypor 2 K — ill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRAS**-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 3 korona 60 fillér. Nagy palack ára: 6 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosító szer, finom fűszeres ízű, szonigító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbeteg részére és ott, ahol a condurongó kerreg járva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehazen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1846

Rozsnyay Mátás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

8565—1917. pm.

HIRDETmény.

Az 1917. évi buza, rozs, kétszeres, köles, árpa és zab termésből gazdasági szükséglet címén feloldható, illetve vásárolható termények mennyiségének meghatározása, a vásárlás mikénti eszközése és a termelőnek fizetendő örzési és raktározási díj megállapításátárgyában a m. kőr. földművelésügyi miniszterium 67700—1917. szám alatt a következő rendeletet bocsájította ki:

Gazdasági szükséglet címén csak akkora készlet feloldása igényelhető, illetve ilyen címen csak akkora készlet vásárolható, mely a) a gazdasági cselédek és alkalmazottak konvenciójára, b) lelkészeknek, tanítóknak s más egyházi személyeknek, továbbá a községi (közirtokossági) alkalmazottaknak természetben kiszolgáltatandó járandóságára, c) az időszaki munkások élelmezése, d) arató, cséplő részére, e) vetőmagra, f) az állatállomány ellátására és hizlalására az alábbiak figyelembe vétele mellett feltétlenül szükséges.

A gazdasági cselédek és alkalmazottak (ideértve a dohánykertészeket is.) terménybeli járandósága címén csak annyi terményt szabad számításba venni, amennyi a termelő által a gazdasági cseléddel vagy alkalmazottal kötött szerződés értelmében a cselédnek vagy alkalmazottnak az 1917. évi augusztus hó 16-tól 1918. évi augusztus 15-ig tényleg jár.

A lelkészeknek, tanítóknak s más egyházi személyeknek, valamint a községi alkalmazottaknak természetben kiszolgáltatandó járandóság a gazdasági szükségletbe beszámít és ezt a járandóságot a termelő az átvevő bizottság működésének megkezdéséig, legkésőbb azonban 1917. évi október hó 15-ig az igényjogosultnak kiszolgáltatni tartozik.

Az időszaki munkások élelmezése címén csak ott lehet feloldásnak, illetve vásárlásnak helye, ahol a természetbeni ellátás eddig is szokásban volt.

Aratórészt, cséplőrészt címén csak annyi terményt lehet számításba venni, mint amennyit az 1917. évben végzett aratási és cséplési munkaért az idei termésből a gazdának még szerződés szerint kell kiszolgáltatnia továbbá azt a mennyiséget, amelyet a 1918. évi aratásnál és cséplésnél alkalmazott részeseknek elegendőképpen kiszolgáltatnia.

Vetőmag címén a fizetendő területhez arányítva búzánál 100, rozsánál 110, árpánál 100, zabnál 90, zabos búkkönyvénél 90. (ebből árpa vagy zab, vagy a kettő együttvéve legfeljebb 65, búkkönyv legalább 25 kg.) kölesnél 20 kg. tartható.

Az állatállomány szükségletének megállapításánál csak a gazda rendes állatlétszáma vehető számba, vagyis az, mely az illető gazdasági üzem méreteinek megfelelő.

Az állatállomány szükségletére búzát, rozsot, kétszerest és kölest felhasználni egyáltalán tilos s így ily célra buza, rozs, kétszeres és köles sem fel nem oldható, sem nem vásárolható.

Sertés állomány hizlalására gazdasági szükséglet címén csak

annyi sertés után kellett szemes takarmányt számításba venni, a hány sertés a termelő háztartásában és gazdaságában rendszerint természetbeni elátást (szalomajjárandóságot) élvező személyek részére az 1917—18. gazdasági évalatt szükséges. A feloldható árpamennyiség sertésenkint 5 q-át meg nem haladhat.

A termelő gazdasági szükséglet címén csak az I. alatt megállapított kulcs szerint meghatározott termény feloldását igényelheti.

A földművelésügyi miniszter által erre kijelölt állami gazdaságok jogosítva vannak vetőmag céljaira alkalmas buza, rozs, kétszeres, köles, árpa és zabterményeket vagy ennek egy részét akár gazdasági egyesületeknek, szövetkezeteknek, akár közvetlenül a termelőknél az átvevő bizottság működésének megkezdéséig, legkésőbb azonban 1917. évi október hó 15-ig a 2638—1917. M. E. számú rendeletben meghatározott legmagasabb áron, a nemesített magvakat pedig a földművelésügyi miniszter által meghatározott áron erre a célra eladni.

Aki maga nem termelő, vagy akinek gazdasági szükségletét saját termése nem fedezi, mindaddig, míg az átvevő bizottság a község területén működését meg nem kezdi, legkésőbb azonban 1917. évi október hó 15-ig jogosítva van a községi előjáróság (városi polgármester) által részére az A) minta szerint kiállított vásárlási igazolvány alapján saját gazdasági szükségletére búzát, rozsot, kölest, kétszerest, árpát és zabot annak a községnek területén, ahol állandóan lakik, készírtvétel utján a községi előjáróság által kijelölt és a vásárlási igazolványban névszerint megjelölt termelőtől vásárolni.

Ha az átvevő bizottság működését a község területén már megkezdte, a vásárlásra jogosított az igazolványokban megjelölt terménymennyiséget már csak az átvevő bizottság utján és annak közbejöttével a Hadi Termény, r. t. től vásárolhatja meg.

Városi törvényhatóságok a területükön tartott állatállomány takarmányozására a jelen rendelet alapján megvásárolható és a helyi termésből nem fedezhető takarmányt (árpa, zab, ocsu) a földművelésügyi miniszter engedélye alapján a Hadi Termény r. t. utján szerezhetik be.

A 2192—1917. M. E. továbbá az ezt kiegészítő 2639—1917. M. E. számú rendeletek, valamint a végrehajtásuk tárgyában az országos Közélelmezési Hivatal Elnöke által 70.000—1917. szám alatt kiadott utasításnak jelen rendelet által nem érintett rendelkezései a gazdasági szükséglet címén igényelt gabonának feloldására, felhasználására, vásárlására, szállítására, a felelbitelre stb. is alkalmazást nyernek.

Arad, 1917. augusztus hó 16-án.

Varjassy, Polgármester.

Hasznalt csomagoló papir megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséért 10 fillér. Vastagabb betűkkel 20 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1.20 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Házasság.

És kéltő

vállalat, jóméglelő fiatal főtanácsos, ismerettség hiányában ezúton keresi házasság céljából reálisan gondolkodó, vagyos családot, fiatal, intelligens, cselőse leányának ismerettségét. Teljes című leveleket „Korrekt” jellegre kiadókba kér. 5792

26 éves,

jobb megjelenésű iparos, házasság céljából komoly ismerettségét költve hozzáillő nővel. Levelet „Hosszú szabadság” jellegre kér a kiadóba lapban jelezve. 5778

Levelezés.

„Barna 22”-nek

levele van a kiadóban. 5786

„Hó barát”

levele van a kiadóban. 5788

„Szórakozás” jellegű

Közbe jött akadály miatt nem lehettem ott, ha kívánja ugyanott pénteken. 5795

Ellenért írás

urindó óhajt megismerkedni egy uriemberrel, ki őt némileg támogatná. Levelet „Előre” jellegre a Kossuth-utcai papírüzletbe kér. 5796

Kedves fiatal asszonyka,

uriember barátságát keresi, ki őt némileg támogatná. Választ e lapba jelezve „Nem bánja meg” jellegre kér. 5757

Alkalmazást keres.

Középkorú nő.

háztartásvezetőnek, kisegítő főzőnek vagy ápolónak ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 5789

Gépiakos és gépész

állást keres szántógéphez, vagy alkalmazásnak. Cím a kiadóban. 5768

Ügyes vállalkozó.

uriházakhoz ajánlkozik. Kossuth János-u. 30. sz. 5777

Intelligens leány

uriházhoz ajánlkozik. Főz, háztartást vezet, varrásban járatos, gye mek. k. el. jól kárik. Pinté-Bonka, Kossuth-u. 18. 5781

Jobb családból

való asszony 15 éves leányával, házartás vezetésére ajánlkozik szept. 1-re. Cím a kiadóban. 5790

Alkalmazást nyer.

Az óceánai Hangya Szövetkezet üzletvezetőt keres okt. 1-re. Javadalmazás havi 200 korona, lakás, fűtés, villágítás és 1/2%. Románul beszélni tudás megkívántat. 5774

Székgyár és élelmiszer,

azonnali beépítésre gyakorlott művezető, magas fizetésért keres. Ajánlatok esetleg távirati úton. Székgyár 1796 - jellegre Budapest, Borotya-utca 11. 7149

Béres iparos

vagy béres gáda, gazdaságomban alkalmazást nyer. Házasságban, vagy hadirokban előnyben részesül. Cím a kiadóban. 5789

Jóerkölcsű fiú,

fizetéssel vagy ellátással tanulónak felvétetik. Rotstein Mór fűszer- és csomagolókereskedőnél. Szabadság-tér 8. 5778

1 vagy 2 borbélysegéd,

azonnali beépítésre alkalmazást nyer 200 kor. fix fizetés és 100 kor. biztos mellékjuttatással, esetleg teljes ellátással, 90 korona fix és mellékjuttatással. Különös használhatóság esetén fizetveztetőket felvétetik. Kerekes Mihály fodrásznál, Petrórszény. 5786

Vingal Galothas

pincemestert keresünk. Jelentkezni lehet Kaufmann Lajos és Társánál, Boros Béni-tér 21. 5784

Könyvelésben járatos

irodistánót keresek. Cím a kiadóban 5794

Tisztességes,

szorgalmas mindenestül vagy bejárónő, ki padló keféléshez ért. jó fizetéssel felvétetik. Baththyány u. 23. I em. 2020

Egy gyermektelen házaspár

hármes ernek kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5694

Keresztény szelíd lány leány

lehetőleg hadi árva, cukrászdába felvétetik. Ajánlatok küldendők Frits Gyula Gyulafehérvár. 5777

Lakatos

tanulóval fizetéssel felvétetik. Lenkei, Közép-utca. 5745

Bescheldenes deutsche in zu 3 grösseren Kindern gesuch auch in Haushalt tüchtig mithelken kann. Andrassy-tér 20. szám, II. emelet ajtó 14. szám. 5780

Vas

és fűszerüzletben egy jóerkölcsű fiú tanulónak felvétetik. Mencer A. Adófi, Pankota. 5476

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Lakást keres.

Keresek

tiszt és csinos butorozott lakást, fűdőszobával. Cím a kiadóban. 5771

Elegánsan butorozott

3 szoba, fűdőszoba és legénysszobából álló lakást keresek azonnalra. Ajánlatokat „Katonatiszt” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 5751

Keresek

november 1-re 3 szobás modern lakást fűdőszobával, fürdőszobával díjaztatnak. Ajánlatok: Záray útra, Andrassy-tér. 5758

Vétel és eladás.

Hordó

12 db., összesen 17 hektó eladó. Bővebbet a portánál Vadászútra szálloda. 5770

Eladó

1 szék, 2 öltözköző szék, 1 drap, 1 szőnye, 1 kábitok és cipők. Verébócsy-utca 5/a. Kocsinál. 5787

Hét darab

egyenként hat és fél hektoliteres boros hordó, a szűret tartására köcsönbe adatik. A hordók megtisztíthatók és a feltételek megtudhatók a tulajdonosnál. Cím: Verzárna, Arad-Sóga, Kossuth-utca 33. sz. 5788

Egy hálószoba

berendezés, 2 szőnyegű eladó. Luther-u. 2, Mezőnél. 5793

Gyári áron

arutól velour kalapot, minden mennyiségben. Kalap Buzár. Arad. Telefon 1117-1157. 5797

CIROKSZAKÁLT ÉS CIROKMAGOT vesz minden mennyiségben Szűcs Pál aradi cég. Telefon 613. 5677

Egy azonnali eladó,

legjobb minőségű eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5755

Irkolai

tanönyvek, tiskák, író- és rajzszerek, a legelőnyösebben szereshetők be Deák Béla könyv- és papírkereskedésében, Forray-utca. Gr. Nádasdy-palota. 4421

Tégla

jóminőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányos árban kapható. Jiraszek Iroda Lovarda-u. 1. szám, telefon 1097, vagy Lázár József, Haaszinger-utca 6. szám, telefon 747. szám. 5783

Veszek

használt átfűrt, boros, sörös és ásványvizes dugókat 6 koronáért kilogrammonként. Küldemények az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 5000

9. - keronát

fizetek egy gram legfinomabb aranyért. Zálogcédulákat a legmagasabb áron veszek. Brandes órá- és ékszerész, József főherceg-ut 12. szám. (Lutheránus templom mellett.) 5518

Aranyórát és brilliántot

a legmagasabb árban veszek. Brandes D. József-főherceg-ut 12. Lutheránus-templom mellett. 5517

Finom csomagoló

kapható Winkler József szőlőgazdaságában. Arad Batthyány-utca 11. 5547

Bognár

szerszám és gazdasági faárak kaphatók Aufrecht Miksa fakeskedésében Arad, Vásár-tér 1. 5613

Használt ólom

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Egy alig használt egyenáramú

24, 1000 motor aladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Tölg- és cser-makk

területeket bérbe veszek, esetleg felszedett makkot bármily kis és nagy mennyiségben veszek. Ajánlatokat kérek Golds Kornél, Nadab. 5541

Szűcs-kosarak

nagyban és kicsinyben, jutányosan kaphatók Erdélyi és Bácska Ipari raktárban. Reich B. Károly Fia és Társa cégnél. Telefon 648. 5653

Ingatlan.

140 hold föld

Ujpanád közelében, 10 holdas parcellákban és, kedvező feltételek mellett eladó. Jelentkezni Aszóth Gyulánál, Zrinyi-utca 4/c. sz. 5772

Jól jövedelmező

bérlés, a Ferenc-tér szomszédságában, eladó. Cím a kiadóban. 5791

Eladó

egy villanyóra berendezett daráló malom kényelmes lakással és gazdasági épületekkel, sarkalattal, szép nagy telekkel, gazdálkodásra igen alkalmas. Jó közlekedési út mellett. Cím a kiadóban. 5390

Két utcára nyitló

Csernovits Péter-utca 14. számú ház, mely egy földmélés és egy földszintes házról áll, eladó. Bővebbet az Aradi Ipar- és Népbanknál. 5766

Különféle.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” reánszer felvételnek a Messenger-boy hirdetés, Deák Ferenc-u., Barna Béla hirdetés és hírlapirójában Zrinyi-u. és a Kossuth-utcai papírüzletben.

Ellátás.

3 urileányt

elvállalok teljes ellátásra. Zongorahangnalattal Cím a kiadóban. 5780

Ellátás.

Nyugalmazott tanító 2-3 közép, vagy polgári iskolai tanító — vállalkozónak, nélkül — a tanulmányokhoz leendő szakos érő megkezdés mellett teljes ellátással vesz fel. Lakás Arad, Thököly Imre-utca 11., II. udvar 5779

Teljes ellátásra

vennénk 2 iskolás leányt, vagy 2 felnőttet zongora használatával. Cím a kiadóhivatalban. 5759

3 középiskolai tanulót

teljes ellátásra vesz Veres Ferenc, Forray-utca kosárfonó fizet. 5764

Gyógyászat.

Hehs Vass-ehinabóra.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden infektív eredő meg-betegedés ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 5.— kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Az Anusol

aranyér-kupok mindenben pótolják a Haemorrhoidal-kupok, azonos összetételük folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

Az Angel

fájdalomcsillapító Bengue balsam teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment, Ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Ló és

marha-szórt

kis és nagy tételekben

veszek

megbizásból 5787

legmagasabb árban.

Redis Pál, Seprős.

18778—1917. kh.

HIRDETMÉNY!

Arról értesültem, hogy az állatvásárookra való felhajtás alkalmával általánossá kezd válni az a régi szokás, hogy a tejlőállatok togyét az állat jó tejlőképességének bizonyítása céljából mesterségesen felduzzasztják, szobanförgő eljárással közgazdasági és állatkereskedelmi, valamint állatvédelmi szempontból egyaránt káros, az állatok egészségi állapotát is veszélyeztető, azoknak nagyfokú felesleges kizárásával jár. Ennélfogva a magyar királyi földmívelésügyi miniszterium 52605—III. A—1—1917. sz. rendelete alapján megtiltom a tehének togyének mesterséges felduzzasztását, történjék az akár eszközök, vagy szerek alkalmazásával, akár ki nem fejtés által, illetve a szopósborjunak az anya togyétől való távoltartásával, vagy bármily más módon.

Aki ezt a tilalmat megszegi vagy kijátsza, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és ezen rendelkezés alapján 200 kor-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Arad, 1917. évi augusztus 3.

Green, főkapitány.